

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. IV. Évf.

Márkisevci, 1925. december 20.

Broj 50. Szám.

Magarec je,

sto miszli, ka je nê cslovek kí tüdi i nacsí gucsi, kak je pa tiszte pokrajine, ali nyega materszki jezik, — tak je pravo g. Radič Štefan, denésnyi vucsénya minister na v Maribori obdržanom velkom gyűlési. Dobro je csi cslovek vecs jezikov zná, konsibár natelko — právi nadale, — ka zarazmi ovoga, záto vszáki pameten cslovek sze telko navcsiti more. Z tém, ka z-szame nacionálne pretiranoszti nescse szloven szrbszki ali horvatski gúcsati, szrb ali horvat pa nê szlovenszki, tő je nê nacionalizem — je erkao Radič — nego oszlarija. Vszáki jezik je dobro znati, zanász državláne je pa v prvoj vrszti potrěbno da sze toga držímo, ár konsolidácijo nase mocsne države szamo tak lëko doszégmeno.

Tő szo bilé recsí, ki szo bilé povédane nájbole tisztim, kí vsza drúge národnoszti zametávajó, z-nyi materszkoga jezika sze norcsárijo, csirávno je tiszti tak szlovanszki, kak té. I je rěszan isztina, ka bi mogli pridti do konsolidácije, do mérnoga 'zitka vu szamoj držávi, dokesz szam szloven z-Kranjszkoga, za norca má Prekmurszkoga szlovenca, vszi szlovenci pa nescsejo znati szrbszki, obőji pa zameatívati scsėjo hrvatskoga. Vendar je pa država edna, v nyê sze vszáko narěcsje vpostúvati more, témbole pa té, csi vu nyê navszkúpno scsémó sztvoriti mér i zadovolnoszt bodőcsnoszti i nepopúsztlivo, csi je toj držávi imé „Kraljevina Srba, Horvata i Slovenca“ dáno.

Nemec, vogrin, cseh i. t. d. szí nemre zatő, csi je on po szvojem sztáni v Jugoslávijo vézani; Prekmurszki szloven szí pa escse bole nemre zatő, csi je nyega gramatiko niscse nê predelávao, ka bi menkajőcse nyemi recsí z-tűhinszki jezikov vzeo i tak nyê lëpo donécso sztáro formo odvzeo. Brez tákse gramatike pa vendar mámo edno lëpo szlovenscsino, stere sze norcsáriiti niscse neszmé, ne pa tembole. ár szo té szlovenci lojálni, kotrige szlovánszke države (ednote), z nepremíslenim djanyom pretirane miszli sze nyim vola od dela naj nejemlé

vkraj, mržnya sze naj nevcepláva v lúdi z mržnyov, ár ki tő dela je naszprőtnik szlovansztva,

naprědnoszti i konsolidácije, je pa tüdi — naj z Radiča recsmí živémo — magarec.

Dr. Markovics Vukasin rablóbandáját százkilencven esztendőre ítélték.

A cetinjei törvényszék befejezte a főtárgyalást Markovics Vukasin dr. rablóbandájának bűnügyében. A vádlottakat a bíróság két csoportra osztotta: tizennégyet rablógyilkosság bűntette címén ítélt el, tizenötöt vádlottat pedig betűréses-rablás címén vont felelősségre. A rablógyilkossággal vádolt rablók közül a törvényszék most nyolcat huszévi, kettőt tizenötévi fegyházra ítélt, négyet bizonyítékok hiányában felmentett. Az elítéltek megnyugodtak az ítéletben, kivéve Markovics öccsét, aki kijelentette, hogy felebbez, mert nem érzi magát bűnösnek.

— Bátyám, az orvos, — mondotta az ítéletkihirdetés után Markovics — erőszakkal kényszerített, hogy vele tartsak. Tizenöt éves voltam, Nővéremmel Nádával a gimnáziumból hazafelé tartottam, amikor megjelent bátyám rablóival és elhurcolt az erdőbe. Mint tapasztalatlan kalandvagyó gyerekeknek eleinte tetszett a betyárélet később

azonban, amikor láttam, hogy milyen sok veszély fenyeget, visszavágytam az iskolapadba. Egy izben szökést kíséreltem meg, de bátyám rablói elfogtak és visszavittek a rablótanyára.

Cetinjében egyébként az a hír terjedt el, hogy dr. Markovics Vukasin aki a múlt évben megszökött a cetinjei ügyészség fogházából, szülőfalujában Piberi községben tartozkodik, ahol orvosi működést folytat és betegeket gyógyít.

A rablóvezért, akit valóságos legenda vesz körül, a piperek őrzik, testőrséggel vették körül, hogy a csendőrség esetleges támadásától megvédelmezik.

Az elterjedt hírek alapján a cetinjei hatóságok nyomozást indítottak annak kiderítésére, hogy Markovics Vukaszin doktor valóban ott tartozkodik-e szülőfalujában.

Radič István Mariborban.

Nagy tetszéssel fogadták beszédjét. — Virágot szórtak Radičra. — 3000 ember vett részt a gyűlésen.

Vasárnap reggel 10 órakor kezdődött meg a szlovén földmives szövetség által Mariborban rendezett nagy gyűlés, melyre Radič István közoktatásügyi miniszter is megérkezett.

A Narodni dom nagytermének minden kis zuga megtelve várta Radičot. Az utca telve kíváncsiakkal, rendőrségnek kellett kordont huzni. Mint autóján megérkezik Radič, zugó éljenzésbe tör ki a tömeg, úgy szintén a teremben lévőek is úgy fogadják.

Pucelj temperamentumos beszédje után Radič emelkedik szólásra. Néma csend mellett alig hallható hangon kezdi meg beszédjét, mig nem emelkedőbb hangon vázolja a politika eseményeit, a megegyezést s rövidesen áttér a bizonyítás terére, hasonlatokkal él melyek mindmegannyija derűt, éljenzést, tapsot és helyeslést vonz a hallgatóság ajkára. Számokkal igazolta a tanügy eddigi mostoha kezelését, számokat hozott arra is, hogy Slovenija és Horvátország népe mily mostoha gyermekek

voltak Korošec és Pribičević kormányzása idejében. (Kár hogy nem tudja azt is, mily mostohán bánnak Prekmurjával is ily tekintetben Ljubljanából. Szerk.) Beszédjében aztán kitér a nyelvűldözésekre, melyeknek fogatatosított szamaraknak (magarec) nevez.

A gyűlés résztvevői lelkes ovációkban részesítették Radičot s beszédjével legnagyobb ellenfelei is meg voltak elégedve. A minden ellenszólás nélkül lefolyt gyűlés déli 12 órakor ért véget, Radičot telehalmozták virággal, s míg autójába nem ült ünnepelte az óriási tömeg. Kiséretével dr. Fanninger védőügyvéd látta ebédre vendégül.

Pucelj képviselő tovább ott maradt, fogadta a különböző tanácsot kérő földmivészeket.

Klerikálisok által tervezett gyűlés zavarás nemcsak, hogy elmaradt, de a városban most sem lehet hallani mint Radič beszédjének magasztalását. Radič a tavasszal Prekmurjába is eljön.

Marx vagy Koch.

A kormányalakítás kérdésében a helyzet nem változott. A köztársasági elnök folytatja tanácskozásait a pártok vezetőivel, akik különböző követelése-

ket támasztanak. A pártvezérek körében csökkent a bizalom Lutherben, aki kijelentette, hogy a parlament államháztartási bizottsága által javasolt

tisztviselőfizetések felemeléséért a felelősséget nem vállalhatja. A miniszterelnök ellen főleg a szociáldemokraták emelnek kifogást, akik jobb szeretnék, ha egy középpártbeli politikus alakítana kormányt.

Luther szombaton délelőtt megjelent Hindenburg einöknél és kijelentette előtte, hogy nem akarja, hogy személye akadály legyen nagykoalíció megteremtésének. Hindenburg a kihallgatás után feladta azt a tervet, hogy Luther bizza meg ismét kormányalakítással. A legvalószínűbb, hogy a köztársasági elnök egy középpárti politikusnak, valószínűleg Marxnak vagy Kochnak ad megbízást, akiket a pártok igen szívesen támogatnának. Az új kormányban Luther volt kancellár valószínűleg a pénzügyminiszteri tárcát fogja kapni.

Je vsze mogőcse?!

V Cvetnoj (Bokor) vilici szo zvrēmēna povōdni edem barikād posztavili, gda szo z-peovnice obcsinszke hiže vodō vō pumpali. Povōden je odīsla, vodē v peovnici 'ze vecs nēga, ali barikād escse vedno tam sztoj. Szirmaski prebiválci z-té vilice, kí po szvojem poszli k-dōmi i z-dōma po tmcisnoj noci tū hoditi szo prisziljeni, pri szvojoj miszli pozábivsi sze na té barikād, nevejo ka sze má 'znyimi zgoditi, csi sze z tem barikādom obinējo. Needem pride do nyega, prekobicne sze kak závec, preklinya tő razszvclávo, ali bole povédano obcsinszki urad zavolo toga barikāda, steroga meszto bi 'ze dávno i dávno nigdi v drūgom k nyemi prisztójnom meszti bilō. Gde jeszte rēd i briga za cslovecsó varnoszt? Ali naj pítamo tő od 'Vārasa polepsávajőcse komissije? . .

* * *

Mariborszka oblászt (razmi cēla Mariborszka oblászt), kí je pa v držávi najvecs skode trpēla od povōdni, je z-tiszti sēszt milijonov dinárov, kí je od vlāde kak podpora dána za poplávance v držávi, je szamo 700 jezero z-recsijov szedemdeszt jezero dinárov podpore dobila. Tő je bīia edna csonta za glāden 'zelōdec i Prekmurje, kak od glādi poginjávajőcsa hrajina, kí je pa v Szloveniji trpēla nájvecs skode z-té csonte kakso drtino dobī? Doszēmao malo, ali pricsakūjemo previdnoszt i pravico.

Glászi—Hirek.

— Poklajeno vāpno, krma za 'zivino sze dobi za izkázane kotrige kmétskoga drústva v trgovini Čeh in Gáspár.

— Szmrť 'zene. 'Zena trgovca z mēsaním blāgom v Tisini, Nemec Stēvana, je preminőcsi tјeden nāglo vmrla. Nikák je glászo 'zandāram i po té szodniji, da bi nyē szmrťi mōz bio krivec, na stero sze je komissija od szodnije z vraciteli na lica meszta pelala, gde je pa vendar zagotvila trđtvi nerēsznicsnoszt, i je dáno dovoljēnye za pokop.

Z-hája vszako nedelo. Napreplacilo za fr-
tao leta v domovini: 15 Din. zvun SHS.,
18 Din. v Ameriko 20 Din. Cena anonc
za □ cm: med textom i izjave i poszlano
150 Din reklame 1— mali oglaszi 0-70 Din.
i davdk. Pri vecskrat popuszt.

Rökopiszi, kls ze ne szhránijo i ne vrnejo sze
poszlajo:
Reditelsztvo i oprávnistvo Mörška Krajina
M Á R K I S E V C I br. 20. posta MURSKA SOBOTA.
—: Postni csekovni racsun broj 12980. —: Postatakarék számla száma 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide
küldendők:
M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal
20. posta MURSKA SOBOTA.
—: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési ára
negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre
18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm-
ként: szövegközt és nyiltér 150, rendes
1—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték.
Többszörinél engedmény.

KINO

v Murski Soboti.

V NEDELJO 20. decembra
popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

Rosita

(Spanjolska ulična
pjevačica.)

Drama vatrene Španjolke u
6 činova

U glavnim ulogama:
MARY PICKFORD.

ROSITA

die spanische Gassensängerin

VSTOPNINA: Gornje lože 12 Din.,
spodnje lože 10 D., in II. prost 5 D.
Lastnik kina GUSTAV DITTRICH.

— Cérkevne glászi. Za kapláne szo
namesztseni od ev. seniorata v M. So-
boti v G. Szlavece g. Kovács Károly,
v D. Lendavo pa g. Hári Lipót kap-
lán M. Sobotske gmajne. Dühovniszka
meszta tē szirmaski gmajna szo tak
po dūgom csakanyi dopunjene, na za-
dovolsztvo gmajnarov.

— Carina na psenico, 'zito, graj i.
t. d., na szvine, 'zivino i konye v 'zi-
vom i mrtvom sztányi, je zbrízana.
Kontumac v austriji na konye je aust-
rijszka vláda odvédla. Zádnyi uradni
liszt je tō odrejený 'ze prineszao.

— 'Zeleszniska tarifa na oszebni ob-
raczaj sze od 1.-ga januarja zni'za za
od 10 do 20 procentov. Tak je 'zelēla
anketa ministrov, v stero je minister
obraczaja dovalo.

— 'Zenszko drústvo M. Sobotske ev.
gmajne bōde szzvoj presztávleni őszvet-
tek na dén 10.-ga januarja zni'za za
odr'zalo v lokáli kinoja Dittrich, potem
pa veszelico po vszē presztoraj hotela
Dobrai. 'Ze nakūplene vsztōpnice bō-
do valáne.

— Takarmány liszt. (foszforsavas
mész) a Gazdasági egyesület tagjainak
elárosítja Čeh in Gáspár cég Murska
Sobotában.

— A locarnói egyezményt Amerika
fegyverrel is meg fogja védeni. Tiau-
courtban hétfőn avatták fel a temető-
ben az elesett francia és amerikai hő-
sök síremlékét. Az ünnepen megjelent
Borel tengerészeti miniszter és az ame-
rikai nagykövet. Miután lehullott a le-
pel a szoborműről, az amerikai nagy-
követ lépett a szószékre s arról beszélt
hogy hogy szerencsére elültek a harci
szenvedélyek, a béke légköre kezd ál-
talános lenni, a népeket a béke vágya
tölti el és Franciaország kezdeménye-
zésére olyan szerződések jöttek létre,
amelyek a gyakorlatban megvalósítha-
tók és szilárd alapokra fogják fektetni
a békét. A követ után Borel tengeré-
szeti miniszter is a békéről beszélt.
Magasztalta az Egyesült-Államok éred-
meit és hangsúlyozta, hogy noha Ame-
rika semmiféle kötelezettséget nem vál-
lalt, bizonyára fegyveresen lépne fel,
ha bármilyen oldalról megszegnék a
locarnói szerződéseket.

— A földművelésügyi minisztérium
jelentése a buzaterméről. A földműve-
lésügyi minisztérium most adta ki hi-
vatalos jelentését az ország buzater-
méről. A jelentés szerint ezidén
1,773.428 hektár volt buzával bevetve
míg a múlt évben csak 789.115 hektár.
Az idei buzatermés 22.403.000 méter-
mázsa, a tavalyi 15.700.000 métermá-
zsával szemben.

— Csehszlovákiában kizártak ötven-
ezer textilmunkást. A mindenuntalan
megújuló bérharcok következtében a
textilgyárosok szövetsége elhatározta,
hogy az összes textilmunkásokat kizárja.
A kizárás ötvenezer munkást érint.

— Károlyi Mihály elkobzott vagyoná-
ból közművelődési alapítványt létesítenek.
Gróf Klebersberg Kuno külügyminisz-
ter kedden törvényjavaslatot terjesztett
be a nemzetgyűlésnek, amely szerint
Károlyi Mihály/nak a kuria által el-
kobzott vagyonából nemzeti közműve-
lődési alapítványt létesítenek. Az alapít-
vány jövedelméből a javaslat szerint
tanulmányi ösztöndíjakat valamint se-
gélyeket fognak adni tudományos ku-
tatások céljára, továbbá tuberkulózis-
kutatóállomást, tudóbbajosok részére sza-
natóriumot, gazdasági szakiskolát és
más hasonló intézményeket akarnak
létesíteni. A vagyon tulajdonjoga a
nemzeti közművelődési alapítványá lesz,
mint jogszemélyé.

— „Dober pajdás“ című naptárt mint
tavaly, az idén is abban a kedvezmény-
esek kapják a lapunk igazolt előfizetője
és állandó vevői a »Prekmurska Tis-
karnába« és »Erdőssy könyvkereskedé-
sében« M. Sobotában.

— Sokolsko društvo Murska Sobota
priredi 22. decembra ob 8 uri Zvečer
v dvorani Dittrich žaloigro »Mlinar in
nyegova hči.« Čisti dobiček je namen-
jen poškodovancem po poplavi. Vredno
je, da si vsak ogleda to lepo kmečko
žaloigro.

POZOR

krojači in krojačice!!!

International Cutting Academg

London-Paris-Ljubljana.

Od ministra za trgovinu i obrt
koncesijonirana krojna akademija u
Ljubljani, Stari trg 19. priredjuje na
dan nove godine veliku javnu izložbu
svojih krojeva i radova svojih dosa-
dašnjih učenika.

Na izložbi će izložiti svoje rado-
ve posetioci akademije iz ceje države
teko na pr. iz Srbije, Hrvatske, Bosne
Banata i ostalih krajeva.

Prilikom izložbe podeliti će
se dosadanjim posetiocima dip-
lome i svjedočbe, kao i razstav-
ne priznanice.

Da omugučima i novim interesen-
tima, da do naše izložbe izrade nekol-
iko krojeva i tako primaju našu pro-
duku u krojenju, otvaramo sa danom

15. decembrom

specialni kurs. Posetioci tog kursa
dobijaju isto tako poduk kot u ostalim
kursevima a imaće priliku, da svoje
radove izloži.

Akademija je izradila i knjigu o
uštediti štifa kod izrade pojedinih ko-
mada odela. Kod svakog odela ušted-
nja na štifu jeste od 40%. Knjige se
mogu dobiti uz cijena od 50 Dinara.
Članovi akademije dobijaju knjige bez-
platno, ujedno sa poukom o štedenju.

Za taj specialan kurs mogu
dobiti oni, koji ne mogu lično u
akademiju i pismenu poduku i to
po načinu dopisne škole.

Sve upute i informacije daje direkcija
akademije:

J. POTOČNIK

u Angliji i Franciji izpitani učitelj kro-
jenja LJUBLJANA Stari trg 19.

LEGUJABB

Párisi és Bécsi kalapmodelok ka-
lapujdonságok nagy választékban
állandóan raktáron. Gyászkalapok
rendelésre 24 ora alatt elkészül-
nek. Mindenemü kalap alakítások
elválaltatnak. Filz kalapok 100
Din.-től, bársony kalapok 160
Din.-től kezdve kaphatok. Ugyan-
ott nagy választék kötények, ha-
risnyák, mindenemü kötöt áru
gyermekek és felnötek részére,
pipere és rövid áru czikek nagy vá-
lasztékban a legolcsobb napi áron.

A. Király

trg. z klobuki, perilom i krátkim blágom
M. SOBOTA (Berger-féle ház).
**Szolid Pontos ki-
árak! szolgálás!**

Naznanilo.

Z-postüvanyom naznányam, p.
obcsinsztvi, ka szem vörarszko de-
lavnico z 1. decembrom 1925 — v
dvoriscsi g. Cipot trgovca z plátnom
— znovics zacso. Sztenszke, 'zépne,
kak tüdi büdilne vőre sztálno v szkla-
discsi. Cíl mi je, da z fál cénami i
z vugodnim obszlüzávanyom p. ob-
csinsztva podpéranye pridobim. Rázne
popravila pievzemem.

P. obcsinsztva podpéranye pro-
szim z-postüvanyom:

vörar

Pável Fliszar

órás

M. SOBOTA Aleksandrova v.

értesíti a n. é. közönséget, hogy
órasműhelyét dec. 1.-vel, a Cipot
rőfösáru kereskedés udvarában újból
megnyitotta. Órák javítását vállalja;
fali-, zseb- és ébresztő órák állandó-
an raktáron. A cél az, hogy szolid
árakkal és pontos kiszolgálással a n.
é. közönség szíves pártfogását ki-
érdemelje,

PREKMURSKA POSOJILNICA
r. z. z. o. z. v Murski Soboti.

Vabilo.

na izvanredni občni zbor, ki se bode
vršil v nedeljo dne 27. decembra 1925
ob 10 uri v Murski Soboti v pisarni
g. dr. Škerlaka.

DNEVNI RED:

1. Izprememne pravil.
2. Zvišanje deležev.
3. Slučajnosti.

Načelstvo.

Stevan k-Stevani!

Stevan: János zima sze pri-
bli'záva, kak kaj sztojíte z oblékov?

János: Eh Stevan ka szi
escse od zíme premislávate, vem
je tō escse dalecs, mámo szi
csasz za obléko priszkrbeti.

Stevan: Ali nevéte Vi
János, ka je zdaj tiszti cajt, gda
szi vsze nakūpiti moremo ka
nam na zimo trbē, ár je zda falése?

János: Na, na tak je, ali
gde szi pa te naj kūpimo?

Stevan: Ejnye pa te escse
tō tüdi'pítali? Vem pa moreta
znati ka Stevan k-Stevani, nasi
pa k nasim morejo idti kūpivat.
Jesz szam zadovolen z nasim
Májerom, pa bodem zdaj pá tá
sō, tō te szolidna firma pa je
dönok nas cslovek.

János: Ja Stevan csi je za
vász dober, te je za nász tüdi misz-
lim, szamo kak je nyegov adress?

Stevan: Tō je szabolija i
tr'zovina z gotovo obléko, sto-
fami i cájgom: MÁJER STE-
VAN v M. Soboti Radgonszka
ceszta. Tā dobite po fál céní
dobro i trplívo blágo.

János: Hvála Stevan za
tanács. Zbōgom!

ODDÁ SZE KRCSMA

za drūge zaposzlenoszti volo z krcsmenim inventálom, i z dvajszeti
plūgov zemlé (2 logá, 4 trávníkov, 13 orátje i fundus) poszebi ali
navküper. Tüdi sze oddá edem mlatilni masin MÁV. 5 HP na
krugle v MARKIŠAVCI pri:

KÜHÁR STEVANI

tulajdonát képező jó forgalmu **vendéglő** és husz hold
birtok szabadkézből külön vagy együttesen rögtön **eladó**.
Ugyanitt egy fiatal MÁV 5 HP. golyóscsapágyas cséplőkészlet.

